

Euroopan unionin
osarahoittama

Lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön

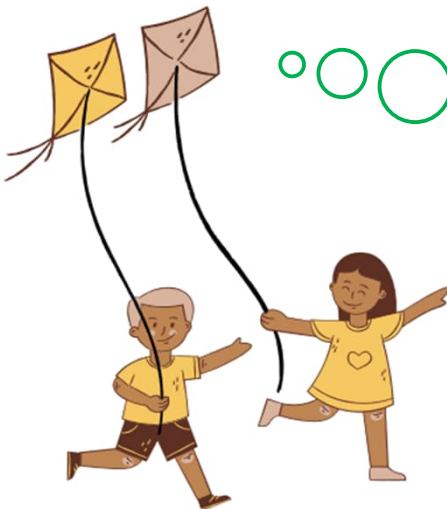

Turvallinen kasvuympäristö – lapsen oikeus ja aikuisen vastuu

Jokaisen lapsen oikeus on kasvaa turvallisessa ympäristössä. Vastuu lapsen kasvatuksesta ja hyvinvoinnista kuuluu vanhemmille. Lapselle on tärkeää saada olla juuri lapsi – kasvaa, leikkiä ja oppia omaan tahtiinsa ilman liiallista vastuuta.

Lapsen oikeus ilmaista tunteitaan ja ajatuksiaan

- o Hyväksy lapsen tunteet ja käsitelkää niitä yhdessä
- o Auta lasta sanoittamaan tunteitaan
- o Luo turvallinen ilmapiiri
- o Anna lapselle tilaa omien ajatusten ilmaisuun
- o Ota lapsi toiveet huomioon

POHDITTAVAKSI:
Oliko sinun
lapsuudessasi turvallista
puhua tunteista?
Voisiko tunteita
käsitellä myös leikin
avulla?

Lapsen tasa-arvoinen kohtaaminen

Lapsen tasa-arvoinen kohtaaminen on turvallisen kasvuympäristön perusta. Seuraavat periaatteet toimivat ohjeena vanhemmille.

- o Anna lapselle mahdollisuus toteuttaa itseään
- o Tarjoa kaikille lapsille samat mahdollisuudet ja velvollisuudet sukupuolesta riippumatta
- o Pohdi omaa suhtautumistasi sukupuolten väliseen tasa-arvoon
- o Keskity myönteisiin asioihin ja ylläpidä muita arvostavaa puhetta
- o Tunnista, miten oma lapsuutesi näkyy tavassasi kasvattaa lastasi
- o Pohdi, millaisia käsityksiä tai roolimalleja välität lapsellesi

POHDITTAVAKSI:
Miten tasa- arvo näkyi
sinun lapsuudessasi?
Jakautuvatko kotityöt
teidän perheessänne
sukupuolen mukaan?

Turvallinen ja kannustava kasvuympäristö

Vanhempien tulee:

- o Luoda turvallinen ja hyväksyvä ilmapiiri
- o Pitää yllä ennakoitavaa arkea
- o Kannustaa, kehua ja arvostaa lasta
- o Tukea lasta itsenäistymisessä
- o Mahdollistaa lapselle onnistumisen kokemuksia
- o Miettiä, miten omat arvot ja mielipiteet vaikuttavat lapseen
- o Sopia yhdessä kasvatukseen liittyvistä toimintatavoista
- o Olla johdonmukaisia, mutta joustavia

POHDITTAVAKSI:
Mitä arvoja haluat
välittää lapsellesi?
Millä tavoin sinua on
kannustettu lapsena?

Turvallinen arki suojaa lasta liialliselta stressiltä

Liialliset vaatimukset ja kuormitus ovat haitallisia lapsen hyvinvoinnille. Ne voivat vaikeuttaa uuden oppimista ja näkyä ei-toivottuna käyttäytymisenä. Kielteinen käytös voi ilmetä esimerkiksi aggressiivisuutena, vetäytymisenä tai mielialan vaihteluina.

Haitallista kuormitusta syntyy erityisesti silloin, kun lapsen ja vanhemman roolit sekoittuvat. Myös väkivalta, laiminlyönti, huoltajan päihteiden käyttö tai perheen taloudelliset vaikeudet voivat aiheuttaa lapselle voimakasta ja pitkäkestoista stressiä, joka heikentää lapsen turvallisuuden tunnetta ja kokonaisvaltaista kehitystä.

On kuitenkin tärkeää muistaa, että kaikki stressi ei ole haitallista. Lyhytaikainen, sopivan tasoinen stressi voi jopa tukea lapsen kasvua ja oppimista. Huolien käsittely yhdessä turvallisen aikuisen kanssa vahvistaa lapsen kykyä kohdata haasteita ja selvitä niistä.

POHDITTAVAKSI:
Mieti, onko teidän
perheessänne lapsilla
sopivasti vastuuta?
Miten huolia käsitellään
teidän perheessänne?

Lapsen hyvinvoinnin turvaaminen uuteen maahan muutettaessa

Muutto uuteen maahan on suuri elämänmuutos. On tärkeää kiinnittää erityistä huomiota lapsen turvallisen kasvuympäristön varmistamiseen. Ennakoitava arki, tutut rutiinit ja vanhemman läsnäolo auttavat lasta auttavat lasta uudessa ympäristössä.

On tärkeää, että lapsi saa säilyttää lapsen roolin eikä joudu ottamaan vastuuta perheen kotoutumisesta. Lapsen ei kuulu toimia tulkkina, asioiden hoitajana tai vanhemman tukihenkilönä — nämä tehtävät kuuluvat aikuiselle.

Muista myös pitää itsestäsi huolta. Vanhemman oma hyvinvointi vaikuttaa suoraan lapsen kokemukseen turvallisuudesta. Siksi vanhemman on tärkeää huolehtia omasta jaksamisestaan ja uskaltaa hakea apua tarvittaessa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Yhdessä maahanmuuttajaperheiden
hyvän arjen puolesta

Lisätietoa hankkeesta:
<https://projects.tuni.fi/niitty2/>

Perheinfo-aineistoportaali:
sites.tuni.fi/perheinfo

Tämä ohjelehtinen pohjautuu opinnäytetyöhön: Salo, S. & Tuominen, A. (2026).
Lapsen oikeus olla lapsi. Terveystieteiden tutkimuskeskus / TAMK.

Lisätietoa ja keskeisiä lähteitä:

Alasaari, N., Aromaa, E., Stenius, N. 2022. Tasa- arvoinen kasvatus- Opas
vanhemmille ja muille lasten läheisille. Naisasialiitto Unioni ry.

Hakulinen, T., Onwen-Huma, H., Pulkkinen, P., Sandt, M., Varsa, H. 2022.
Sukupuolten tasa- arvo neuvolan asiakastyössä. Sosiaali- ja terveysministeriö.
Helsinki.

Mannerheimin lastensuojeluliitto. Lapsen kasvatus ja vanhemman
kasvatustietoisuus. 2024.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 2024. Pakolaistaustaisten lasten ja nuorten
mielenterveys. Thl.fi.

Unicef. Näin puhut lapselle lapsen oikeuksista. 2022.

Kuvat: Canva

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

TAMPERE